

2005-11-14

Enheten för Europeiska unionen

Rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser
den 21-22 november 2005 - kommenterad dagordning

Allmänt

Rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser äger rum i Bryssel den 21-22 november.

Det kan noteras att dagordningspunkterna behandlas av olika ministerkonstellationer under den gemensamma rubriken GAERC – yttre förbindelser.

I anslutning till rådsmötet planeras en rad olika möten som redovisas under respektive dagordningspunkt. Det bör framhållas att ett par av dessa inte utgör en formell del av GAERC-agendan utan har redovisats av det brittiska ordförandeskapet som information till medlemsländerna.

RÅDET FÖR ALLMÄNNA FRÅGOR

- 1. Godkännande av dagordningen**
- 2. Godkännande av A-punktlistan**

Annoteringar om troliga a-punkter redovisas i separat dokument som överlämnas senast vid samrådet.

- 3. Resolutioner och beslut antagna av Europaparlamentet**

Dagordningspunkten är en standardpunkt för anmälan av beslut m.m. från Europaparlamentets sessioner. Punkten avser

sammanträdesperioden 12-13 och 24-27 oktober. Resolutioner och beslut innefattar bl.a. Uzbekistan, mänskliga rättigheter i Västsahara, Iran, Etiopien, handelsförbindelserna EU-Kina och Barcelonaprocessen.

4. Förberedelser inför Europeiska rådet den 15-16 december

Diskussionspunkt.

En första diskussion om dagordningen för Europeiska rådet den 15-16 december kommer att äga rum. Behandlingen av dagordningen kommer därefter att fortsätta i Coreper med siktet inställt på att rådet den 12-13 december fastställer en preliminär kommenterad dagordning inför Europeiska rådet.

Ordförandeskapet har inför diskussionen föreslagit att åtta områden behandlas av Europeiska rådet: det finansiella perspektivet, sysselsättning och tillväxt, hållbar utveckling, klimatfrågor, EU:s strategi mot terrorism, migrationsfrågor, Afrika och externa relationer.

Ordförandeskapets målsättning är att nå en överenskommelse om finansiella perspektivet vid Europeiska rådet. På området sysselsättning och tillväxt väntas medlemsstaternas nationella handlingsprogram inom ramen för Lissabonstrategin, regelförbättring och tjänstedirektivet tas upp. När det gäller hållbarhetsstrategin föreslås Europeiska rådet notera pågående arbete med översynen. I klimatfrågan skall arbetet med de medel- och långsiktiga strategierna noteras liksom arbetet med att utveckla renare energi. Europeiska rådet väntas också inbjudas att komma överens om en EU-strategi mot terrorism och på migrationsområdet väntas en diskussion om EU:s pågående och framtida arbete. En Afrikastrategi föreslås noteras. När det gäller externa relationer har vi ännu inga indikationer på väntat innehåll.

Från svensk sida har vi i detta skede ingen anledning att invända mot ordförandeskapets föreslagna dagordning.

5. Finansiella perspektivet 2007-2013

Diskussionspunkt.

Diskussionen förväntas kretsa kring utgiftsstrukturen och utformningen av en översynsklausul. Dessa två frågor kommer innan ha diskuterats i Coreper. Eventuellt kommer ett nytt underlag att cirkuleras inför diskussionen i allmänna rådet den 21 november.

RÅDET FÖR YTTRE FÖRBINDELSER

1) Godkännande av dagordningen

2) Militär kapacitetsutveckling (Capabilities - Requirement Catalogue)

Beslutspunkt.

Vid mötet förväntas GAERC (försvarsministrar) anta en behovskatalog för militär kapacitetsutveckling (Requirements Catalogue 05), att notera en framstegsrapport avseende bristtäckningsarbetet (Single Progress Report), inklusive en offentlig sammanfattning av framstegsrapporten (Capability Improvement Chart).

Behovskatalogen identifierar de militära förmågor och förband som EU behöver tillgång till för att genomföra krishantering idag och i framtiden. Utifrån dessa behov kommer medlemsstaterna att i ett nästa steg under våren 2006 erbjuda sina styrkebidrag till EU:s styrkekatalog (EU Force Catalogue). Framstegsrapporten produceras var sjätte månad och behandlar utvecklingen av EU:s militära förmåga och redovisar de aktiviteter som genomförts sedan den senaste rapporten i maj 2005. Som en bilaga till framstegsrapporten utarbetas alltid en offentlig sammanfattning över vilka framsteg som åstadkommit i fråga om tidigare identifierade brister.

Vid mötet kan det förväntas att försvarsministrar kommenterar behovskatalogen och framstegsrapporten.

3) Civil-Militära frågor (Comprehensive planning concept, SSR concept)

Beslutspunkt hos utrikesministrarna. Diskussionspunkt hos försvarsministrarna.

Under det brittiska ordförandeskapet har två planeringsverktyg för EU:s krishantering diskuterats. Det ena handlar om att förbättra EU:s förmåga att hantera en kris eller konflikt med utnyttjande av den fulla bredden av EU:s civila och militära instrument, genom en nära civil-militär samverkan och genom en allomfattande planeringsmetodik. Det andra planeringsverktyget omfattar riktlinjer för EU, med krishanteringsinstrumenten, skall bedriva insatser till stöd för reform av säkerhetssektorn. Utrikesministrarna kommer att anta rådsslutsatser med avseende på dessa två frågor. Substansdiskussionen kommer dock att hållas i kretsen av försvarsministrar. Ministrarna kan förväntas ge synpunkter på de två aktuella frågorna och på hur arbetet skall föras vidare.

4) Post Tsunami uppföljning

Sannolikt en beslutspunkt.

Ordförandeskapet har utarbetat ett papper om handlingsplanen för uppföljning av Tsunamikatastrofen. Utkastet är nu föremål för diskussion i ett antal arbetsgrupper inför GAERC-behandlingen. Vid GAERC-mötet kommer sannolikt beslut att fattas i syfte att förbättra samordningen mellan olika instrument vid katastrofer. Regeringen välkomnar att handlingsplanen regelbundet utvärderas och uppdateras. Regeringen verkar för att ett allomfattande grepp tas och att alla unionens instrument bringas samman, inklusive konsulära och humanitära aspekter, krishantering, konfliktförebyggande och räddningstjänst.

5) Västra Balkan (Bosnien Hercegovina)

Slutsatser kommer att antas samt lunchdiskussion (gemensam mellan utrikes- och försvarsministrarna) om Bosnien-Hercegovina (BiH).

EU:s särskilda representant, Lord Ashdown, besökte Kommittén för Utrikes och Säkerhetspolitik (KUSP) den 8 november och gav sin syn på utvecklingen i BiH och EU:s framtida roll. Han beskrev en i stora delar mycket positiv utveckling de senaste tio åren sedan Dayton-avtalets ikraftträdande. EU är den viktigaste internationella aktören i BiH och denna roll kommer sannolikt att öka.

Regeringen ser det som en av EU:s mest prioriterade uppgifter att bidra till fred och stabilitet i BiH och att landets EU-närmande tar fart. Det är angeläget att de olika EU-instrumenten i BiH samordnas väl för att klara av denna uppgift. Slutsatserna från GAERC den 21 november förväntas innehålla ett nytt mandat för EU:s polission (EUPM), ett förlängt mandat för EU:s övervakningsmission (EUMM) och ett justerat mandat för EU:s särskilda representant (EUSR) samt öppnande av förhandlingar om ett stabiliserings- och associeringsavtal (SAA) med BiH. Ordförandelandets förhoppning är att utrikesministrarna vid mötet ska kunna ge klarsignal för inledande av dessa förhandlingar med BiH. En lunchdiskussion om BiH kommer även att äga rum med anledning av högtidlighållandet av Dayton-avtalets 10-årsjubileum.

6) Fredsprocessen i Mellanöstern

Sannolikt en beslutspunkt.

Diskussionen väntas handla om de palestinska parlamentsvalen, situationen i Jerusalem och en eventuell övervakningsmission för EU vid gränsövergången mellan Gaza och Egypten vid Rafah.

Vad gäller valen kommer regeringen att framhålla vikten av att valen underlättas av Israel, att EU bidrar till att de kan hållas i enlighet med

internationella normer (bl a genom en övervakningsmission) och att även befolkningen i östra Jerusalem ges möjlighet att rösta.

Förfrågan om en EU-mission vid gränsövergången i Rafah föreligger från både israeliskt och palestinskt håll. EU:s särskilde representant (EUSR) för fredsprocessen i Mellanöstern, Marc Otte, har tillsammans med Kommissionen och Rådssekretariatet besökt regionen och EU undersöker på grundval av deras rapportering möjligheterna för en sådan insats. Regeringen och övriga medlemsstater är positivt inställda till en insats. Det är oklart om beredningen kommer att slutföras i tid för GAERC. Om så blir fallet kan rådet komma att fatta beslut om en insats, med inriktningen att den inleds i början av december.

Regeringen kommer även denna gång att förordna att EU agerar för att stoppa den negativa utvecklingen i och kring Jerusalem. Den israeliska bosättningspolitiken, barriärbygget samt husdemoleringar hotar att underminera processen mot en tvåstatslösning.

7) Irak

Sannolikt en diskussionspunkt.

Ordförandeskapet har föreslagit en bred substantiell diskussion om Irak efter folkomröstningen och inför valen i december. Vid GAERC den 7 november antogs slutsatser om Irak i vilka man noterade den positiva utveckling som folkomröstningen och valen innebar, men uppmuntrade till ökad dialog för att lösa de konflikter som präglar landet, samt kommenterade situationen vad gäller de mänskliga rättigheterna. Slutsatserna inbjöd rådets organ att överväga den irakiska förfrågan om att förlänga det mandat för rättsstatsinsatsen EUJUST LEX som går ut i juni 2006. Den svenska regeringen anser att EU har en viktig roll att spela i Irak, inte minst i återuppbyggnaden och i etablerandet av demokratiska institutioner. Sverige välkomnar en substantiell diskussion om EU:s samlade engagemang och kommer att verka för en ökad roll för EU i Irak.

8) Iran

Sannolikt en beslutspunkt. Korta rådslutsatser förutses.

Vid GAERC i oktober begärde rådet en utvärdering av EU:s relationer med Iran sedan det senaste mötet i den allomfattande dialogen, som ägde rum i december 2003. På basis av information från EU-ambassaderna i Teheran diskuterades EU:s relationer med Iran vid GAERC-lunchen den 7 november.

GAERC den 21 november äger rum tre dagar innan IAEA:s styrelsemöte inleds. Det är därför sannolikt att den nukleära frågan kommer att stå i centrum för diskussionerna vid GAERC-mötet.

9) Euromed mötet – Toppmöte Barcelonaprocessen

Informationspunkt.

Ordförandeskapet arrangerar, tillsammans med Spanien, ett toppmöte i Barcelona den 27-28 november med Barcelonaprocessens stats- och regeringschefer med anledning av processen tioårsjubileum. Detta är det första toppmötet som har hållits inom processen. Ordförandeskapet väntas ge ytterligare information om toppmötet och informera om läget i de pågående förhandlingarna med partnerländerna om de texter, som toppmötet väntas anta. Dessa texter består av en kortare deklaration, ett arbetsprogram för de kommande fem åren samt en "code of conduct" angående terrorism. Den 3 oktober antog GAERC en gemensam EU-position, som ligger till grund för textförhandlingarna, som väntas fortsätta fram till toppmötet.

Sverige välkomnar toppmötet, som ger ett tillfälle för EU-länderna och de tio partnerländerna att på högsta politiska nivå och tillsammans bekräfta det gemensamma målet i 1995 års Barcelondeklaration att upprätta ett område runt Medelhavet med fred, stabilitet och välstånd samt att enas om ett femårigt arbetsprogram och en uppförandekod beträffande terrorism.

10) EU Kanada och EU Ukraina – mötesförberedelser

Informationspunkter.

EU-Kanada

Toppmöten mellan EU och Kanada skall hållas regelbundet. Det senaste toppmötet hölls i juni 2005 och nästa den 24 november. Inför mötet har fyra utkast till deklarationer cirkulerats angående handelspolitik/WTO, Afrika, klimatförändringar och säkerhet/krishantering. Ordförandeskapet förväntas vid GAERC ge ministrarna en uppdatering av förberedelsearbetet.

EU-Ukraina – toppmötet den 1 december 2005

Ordförandeskapet kommer att informera om förberedelserna inför toppmötet mellan EU och Ukraina den 1 december i Kiev. Toppmötet är det åttonde i ordningen och förväntas fokusera på hur man kan stärka och fördjupa relationerna mellan EU och Ukraina. Toppmötet är det första efter den s.k. "Oranga revolutionen" och man kommer att särskilt notera de framsteg som ägt rum i EU-Ukraina-relationerna under året, såsom inledandet av förhandlingar om viseringsförenklingar. Vid toppmötet förväntas parterna även underteckna avtal om samarbete inom Galileo rörande satellitnavigeringssystem.

11) Migration och yttre förbindelser

Beslutspunkt. Rådsslutsatser förväntas.

Rådsslutsatserna behandlar beröringspunkterna mellan migrationsfrågor och övriga områden inom EU:s externa relationer. Slutsatserna fastlägger att EU skall sträva efter att, i dialog med tredje land, tillvarata den positiva inverkan migrationen kan ha på utvecklingen i ursprungsländer, genom bl.a. remitteringar, diasporan, cirkulär migration och s.k. brain circulation. Sambandet mellan migration och utveckling kan utgöra ett komplement till biståndet för att främja utvecklingsmålen. Samtidigt slås fast att EU måste agera mot den olagliga invandringen och identifiera länder där ett samarbete i denna fråga är synnerligen angeläget. Migrationsfrågorna skall ges ökad fokus inom grannlandspolitiken och diskussionen om en ordnad arbetskraftinvandring skall fortlöpa, med beaktande av de konsekvenser detta får för utvecklingen av ursprungsländer.

12) Europeiska unionens Afrikastrategi

Beslutspunkt.

Europeiska rådet beslutade i juni 2005 att en Afrikastrategi skall utarbetas av rådet för beslut vid Europeiska rådet i december 2005. Strategin skall fokusera på fyra nyckelområden: fred och säkerhet, samhällsstyre, regional integration och handel samt utvecklings-samarbete. Till grund för strategin skall bland annat ligga ett meddelande från kommissionen som presenterades i oktober (KOM 2005:1255). Biståndsministrarna diskuterade meddelandet vid det informella biståndsministermötet i Leeds den 24-25 oktober 2005.

Rådet förväntas föra en diskussion och anta rådsslutsatser om Afrikastrategin inför Europeiska rådet. Diskussionen förväntas främst koncentreras kring kommissionens meddelande, men även andra aspekter av den övergripande strategin kan komma att tas upp.

Regeringen betonar att strategin måste omfatta alla EU:s politikområden av relevans för Afrikas utveckling, vara strategisk och operationell, understryka samstämmighet och komplementaritet samt svara mot afrikanska intressen och behov. Regeringen anser att kommissionens meddelande bygger på en gedigen analys och ger uttryck för en ambitiös ansats.

13) Rådets, Europaparlamentets och kommissionens gemensamma deklARATION om Europeiska unionens utvecklingspolitik

Diskussions- och ev. beslutspunkt.

Frågan behandlades senast i EU-nämnden den 20 maj 2005. Nuvarande policy för den europeiska gemenskapens (EG:s) utvecklingssamarbete antogs i november 2000. Ett förslag till ny policy presenterades av kommissionen den 13 juli 2005. Ordförandelandet har därefter presenterat ett reviderat förslag, som biståndsministrarna diskuterat vid det informella biståndsministermötet i Leeds den 24-25 oktober 2005.

Rådet förväntas föra en diskussion, koncentrerad kring eventuellt utestående frågor. Förhoppningen är att rådet, kommissionen och europaparlamentet skall kunna enas om en gemensam deklARATION. Se vidare delgiven ministerrådspromemoria.

14) Orienteringsdebatt om effektiviteten i EU:s yttre förbindelser

Beslutspunkt.

Inom ramen för GAERC äger årligen en orienteringsdebatt rum om effektiviteten i EU:s externa åtgärder. Den senaste debatten ägde rum vid rådsmötet den 22 november 2004, och behandlades därvid i EU-nämnden den 18 november 2004.

Rådet förväntas föra en kortare diskussion och anta rådsslutsatser där samordning, kriterier för resursfördelning inom det gemensamma biståndet, fortsatt reformering av genomförandet av gemenskapens utvecklingssamarbete samt tydliggörande av rollen för gemenskapens utvecklingssamarbete i medelinkomstländer lyfts fram.

Regeringen välkomnar och stödjer i huvudsak ordförandeskapets skriftliga underlag och utkast till rådsslutsatser.

15) Handelsrelaterat bistånd - "Aid for Trade"

Diskussions- och ev. beslutspunkt

Under de senaste åren har behovet av utökat handelsrelaterat bistånd lyfts fram av utvecklingsländerna själva, liksom i internationella studier. Förstärkt handelsrelaterat bistånd har också framhållits som ett nödvändigt komplement till ett ambitiöst utfall av de pågående WTO-förhandlingarna.

Med anledning av den förestående ministerkonferensen i Hongkong den 13-18 december 2005 förväntas rådet diskutera möjligheten att presentera en sammanställning av det europeiska handelsrelaterade biståndet.

ev. ny dagordningspunkt

WTO - Läget i förhandlingarna

Det är en månad kvar till ministermötet i Hongkong. Det är viktigt att förhandlingarna tar ett kvalitativt steg framåt i Hongkong för att de ska kunna slutföras som planerat under 2006.

De senaste veckorna har aktiviteten i förhandlingarna varit hög. Det finns ett stort politiskt engagemang och huvudaktörer som EU, USA, Indien och Brasilien träffas på ministernivå i olika konstellationer. Den 28 oktober presenterade EU ett nytt förhandlingsförslag med tonvikt på jordbruk som ett svar på ett utspel från USA. Budet föregicks av besvärliga interna diskussioner där ett medlemsland in i det längsta motsatte sig ett nytt EU-initiativ. Sverige hade gärna sett ett ännu mer generöst bud på jordbruksområdet eftersom detta skulle ha ökat möjligheterna att skapa tryck på andra förhandlingspartners, på områden där EU har offensiva intressen som industrivaror och tjänster.

Givet problemen att överbrygga motsättningarna ser det i dagsläget svårt ut att nå målet om ett förhandlingsgenombrott vid ministermötet i Hongkong. Istället blir målet att enas om ett arbetsprogram som stakar ut riktningarna för hur förhandlingarna ska bedrivas under 2006.

* * *

I anslutning till rådsmötet (notera att en rad av dessa inte utgör en formell del av GAERC-mötets agenda)

Europeiska försvarsbyrån (European Defense Board)

Denna dagordningspunkt utgör inte en del av den formella GAERC-mötet utan är en aktivitet som sammanfaller med mötet.

Vid mötet förväntas ministrarna anta riktlinjer för EDA:s arbete under 2006 (Council Guidelines for the EDA's work in 2006). I riktlinjerna anges att EDA bör fokusera på de projekt som under 2005 utnämndes till flaggskepp. EDA uppmanas även att utarbeta ett sunt och realistiskt finansiellt ramverk för perioden 2007-2009. EDA erbjuds att ta sig an några av de större strategiska frågorna i form av en strategi för försvarsrelaterad forskning och teknikutveckling, implementering av en uppförandekod för den europeiska försvarsmaterielmarknaden samt i samverkan med medlemsstaterna utarbeta en långsiktig vision för europeiska kapacitets- och förmågebehov.

Civilian Capabilities Improvement Conference

I marginalen av rådsmötet hålls en konferens om förbättring av civila kapaciteter för krishantering inom ramen för europeiska säkerhets- och försvarspolitiken (ESFP). Konferensen utgörs av EU:s utrikesministrar.

Som ett led i det långsiktiga arbetet med att utveckla EU:s kapacitet att genomföra civila krishanteringsinsatser inom ramen för ESFP, och i enlighet med den Europeiska säkerhetsstrategin, antogs 2004 en utvecklingsplan som sträcker sig fram till 2008. För detta syfte har en inventering gjorts bland medlemsstaterna av befintliga personalresurser som står till förfogande för krishantering. Syftet med denna konferens är att anta en ministerdeklaration och en plan för att förbättra kapaciteterna under 2006. Utvecklingen av EU:s civila kapaciteter är en prioriterad fråga för regeringen. Detta inte minst i ljuset av den snabba utvecklingen vad gäller civila EU-insatser, illustrerat av bl.a. insatserna i Aceh, Kongo, Irak, Sudan, Moldavien och de palestinska områdena samt det fortsatta arbetet med att göra civila snabbinsatsgrupper operativa i slutet av 2006.

Schuman Conference: försvarsministrar

Denna dagordningspunkt utgör inte en del av den formella GAERC-agendan.

I marginalen av GAERC anordnas en konferens under regi av Fondation Robert Schuman och tankesmedjan New Defence Agenda med temat "A review of the last ten years of European Security and Defence Policy" där den brittiske försvarsministern kommer att tala. Sveriges försvarsminister kommer inte att delta.

Försvarstrojka med Turkiet, Island, Kroatien och Norge

I marginalen av GAERC organiseras en s.k. försvarstrojka där ordförandeskapet i Europeiska rådet, det inkommande ordförandeskapet samt Generalsekreteraren/Höge representanten (Trojkan) möts med Turkiet, Island, Kroatien och Norge för att informera om resultaten från GAERC i försvarsministerformat.

EU/Jordanien associationsråd

I anslutning till GAERC hålls det fjärde associeringsrådet med Jordanien inom ramen för EU:s associeringsavtal med landet. Mötet hålls på ministernivå i formatet "öppen trojka", det vill säga EU-ordförandeskapet, rådssekretariatet, kommissionen, inkommande EU-ordförandeskapet samt i mån av intresse övriga medlemsstater. Vid rådet diskuteras bilaterala och regionala frågor av ekonomisk, politisk och social karaktär.

EU/Nordliga dimensionen – ministermöte

Det i samband med GAERC den 21 november planerade ministermötet om den Nordliga dimensionen (ND) är det fjärde av sitt slag. Dessutom har ett särskilt ND ministermöte om "det arktiska fönstret i ND" hållits på Grönland. Avsikten med mötet är att utrikesministrarna från EU:s medlemsländer, Ryssland, Norge och Island gemensamt skall anta "riktlinjer" för en ny gemensam ND-politik, till skillnad från unionens ND-politik vars giltighetstid utlöper den 31 december 2006.

Dessa politiska riktlinjer om vilkas slutliga utformning diskussioner pågår internt inom unionen och mellan unionen, företrädd av kommissionen, och Ryssland (och Norge och Island) kommer att etablera den nya ND -politikens uppgifter, mål, medel och prioriteringar.

Till mötet den 21 november kommer i likhet med vid tidigare ministermöten också andra ND-aktörer att inbjudas.

EU/EES-rådet

EES-rådet möts i Bryssel den 21 november i anslutning till GAERC-mötet. Det är det andra rådsmötet för året. Det förra ägde rum i Luxemburg. De deltagande parterna är representanter för rådet, kommissionen och ordförandeskapet. Island, Norge samt Liechtenstein deltar också, ofta på ministernivå. (Schweiz är inte medlem i EES). EU:s medlemsstater deltar som observatörer och brukar representeras på tjänstemannanivå. Inte alla MS brukar delta. C:a 8-10 st.

På agendan står bl.a en bedömning om hur EES-överenskommelsen fungerar; eventuellt en orienteringsdebatt om WTO samt antagande av EES-rådets slutsatser.

EU/Marocko associeringsrådsmöte

Beslutspunkt.

I anslutning till EU:s femte associeringsrådsmöte med Marocko kommer en gemensam deklARATION att antas. Deklarationen handlar om samarbetet mellan EU och Marocko och rör frågor kring mänskliga rättigheter, demokrati och fundamentala friheter liksom regionala och internationella frågor av gemensamt intresse.